

Sygn. akt IV CSK 314/20

POSTANOWIENIE

Dnia 29 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa J. K.
przeciwko S. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności i zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 29 stycznia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 21 grudnia 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Ta regulacja przesądza, że orzeczenie w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zapada tylko po uprzednim dokonaniu oceny istnienia przyczyn określonych w powołanym przepisie, tylko one bowiem i ich uzasadnienie mogą być przedmiotem tzw. „przedsądu” i decydują o jego wyniku. Jednocześnie przypomnieć trzeba, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i jego rolę

nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołali przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Wskazali, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne i potrzeba wykładni art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. w brzmieniu przed zmianą dokonaną przez ustawę z 10 lipca 2015 r., dotyczącą możliwości podniesienia przez stronę w toku procesu zarzutu spełnienia świadczenia z tytułu zwrotu kosztów tego procesu, których obowiązek zwrotu przeciwnikowi procesowemu jeszcze nie powstał wobec braku rozstrzygnięcia sądu w tej materii.

Skarżący wskazali także, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd Apelacyjny odstąpił od dokonania kompleksowej oceny materiału dowodowego i pominął część dowodów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05).

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, wymaga natomiast wykazania, że określony przepis prawa nie doczekał się wykładni, mimo że budzi poważne wątpliwości albo że niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15, OSNC 2016, nr 2, poz. 29 i z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 31/18).

Istotne zagadnienie prawne i potrzeba wykładni przepisów nie występują, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Trzeba przy tym uwzględnić, że skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, a ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy przy jej rozpoznaniu byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym, czy wątpliwościami prawnymi i pozwalać na ich rozstrzygnięcie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego na tle art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. przed zmianą dokonaną przez ustawę z 10 lipca 2015 r. dominował pogląd, że zarzut wykonania zobowiązania może dotyczyć jedynie okresu po powstaniu tego tytułu, a gdy tytuł egzekucyjny stanowi orzeczenie sądowe - okresu po zamknięciu rozprawy (uchwały Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2010 r., III CZP 47/10, OSNC 2010, nr 2, poz. 165 i z dnia 2 lutego 2011 r., III CZP 128/10, OSNC 2011, nr 10, poz. 108). Oparcie powództwa przeciwegzekucyjnego na zarzucie spełnienia świadczenia (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.) jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy zarzut ten - ze względu na ustanowiony ustawą zakaz - nie mógł być rozpoznany w sprawie, w której wydano tytuł egzekucyjny (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r., III CZP 16/12, OSNC 2012 nr 11, poz. 129). Nie stanowi uzasadnionej podstawy powództwa opozycyjnego przewidzianego w art. 840 § 1 pkt 2 *in fine* k.p.c. zarzut spełnienia świadczenia, który z przyczyn leżących po stronie dłużnika, nie został zgłoszony przed zamknięciem rozprawy w sprawie, w której został wydany tytuł egzekucyjny (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., IV CSK 284/11).

W okolicznościach sprawy powodowie mieli możliwość wykazania w postępowaniu ze skargi pauliańskiej faktu spełnienia świadczenia z tytułu kosztów sądowych, jednak tego nie uczynili. Po wydaniu wyroku w sprawie IC [...] powodowie nie zaskarżyli go w części dotyczącej kosztów procesu. Zarzut ten mógł więc być przedmiotem rozpoznania sądu przed wydaniem tytułu wykonawczego.

W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., dotyczącym przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, chodzi o łatwo dostrzegalne, mogące mieć istotny wpływ na

wynik sprawy uchybienia przepisom prawa. Według utrwalonej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ §1 pkt 4 k.p.c. tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa albo wydane zostało w wyniku dostrzegalnej w sposób pewny i niewątpliwy bez potrzeby głębszej analizy jurystycznej błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2011 r., I PK 237/10, 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, 24 lutego 2012 r., V CSK 225/11, 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15). Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona - w powyższym rozumieniu - oczywiście uzasadniona.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

jw